

แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี*
DEVELOPMENT GUIDELINES FOR LEARNING WITH HAPPINESS
OF THE STUDENTS IN THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE SUPHANBURI

สิรินทรา สังข์ศิริ¹, ประยูร บุญใช้² และ พรเทพ ฐู่แผน³

Sirintra Sangsiri¹, Prayoon Bunchai² and Pornthep Ruphan³

¹⁻³สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹⁻³Educational Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: faisirintha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี วิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้นจำนวน 335 คน เลือกสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .976 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 7 คน คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนักเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 6 ด้าน 59 รายการ ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการได้รับการยอมรับ มีจำนวน

* Received 30 May 2025; Revised 17 June 2025; Accepted 20 June 2025

8 รายการ ด้านที่ 2 ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู มีจำนวน 18 ด้านที่ 3 ด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง มีจำนวน 5 รายการ ด้านที่ 4 ด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ มีจำนวน 10 รายการ ด้านที่ 5 ด้านบทเรียนสนุก รั้าใจนักเรียน มีจำนวน 10 รายการ ด้านที่ 6 ด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวันมีจำนวน 8 รายการ

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้, การเรียนรู้อย่างมีความสุข

Abstract

This research aimed (1) to study the state of happy learning among students under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office Suphanburi, and (2) to propose guidelines for developing happy learning among these students. The research was conducted in two phases. In Phase 1, the study examined the current state of happy learning using a sample of 335 students selected through multi-stage sampling. The research instrument had a reliability coefficient of .976. Data were analyzed using descriptive statistics: percentage, mean, and standard deviation. In Phase 2, guidelines for developing happy learning were explored through interviews with seven key informants, including educational administrators, school principals, heads of student support systems, and students, selected by purposive sampling. Data were analyzed using content analysis.

The results revealed that: (1) the overall state of happy learning among students was at a high level. Among the aspects studied, the highest mean score was in the aspect of teacher kindness and friendliness. (2) The proposed guidelines for developing happy learning comprised six key aspects with a total of 59 items: (1) acceptance (8 items), (2) teacher kindness and friendliness (18 items), (3) self-love and pride (5 items), (4) learning based on interest (10 items), (5) enjoyable and stimulating lessons (10 items), and (6) application of lessons to daily life (8 items).

Keywords: Development guidelines, Learning with Happiness

บทนำ

ความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงปรารถนาให้เกิดขึ้นในชีวิตของตนเอง ในทางจิตวิทยา วินโฮเฟิน นักจิตวิทยาชาวเนเธอร์แลนด์ให้นิยาม ความสุข ว่าหมายถึงการประเมินของแต่ละคน ว่าชื่นชอบชีวิตโดยรวมของตนเองมากแค่ไหน เพราะฉะนั้นความสุขจึงเหมือนสิ่งหล่อเลี้ยงชีวิต เรา (กรมอนามัย, 2564: 6) ส่วนในทางพระพุทธศาสนาพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุต.โต, 2541: 13) กล่าวไว้ว่า ความสุขกับการศึกษาที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คนดีมีความสุข การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา “เรียนดี มีความสุข” ของพลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ประกาศนโยบายไว้เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2566 การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์คุณภาพการศึกษาเต็มกำลังความสามารถอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อเดินหน้านายกระดับคุณภาพ การศึกษาไปด้วยกัน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมพื้นฐานที่มีความสำคัญในการพัฒนาเด็กวัยเรียนให้มี ศักยภาพเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังเช่นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีจำนวน 32 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาเพื่อบริการประชาชนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง มีความรู้ ความสามารถ มี คุณภาพตรงตามจุดเน้นและเป้าหมายของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการของชุมชนและของประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี (สพม. สุพรรณบุรี, 2567)

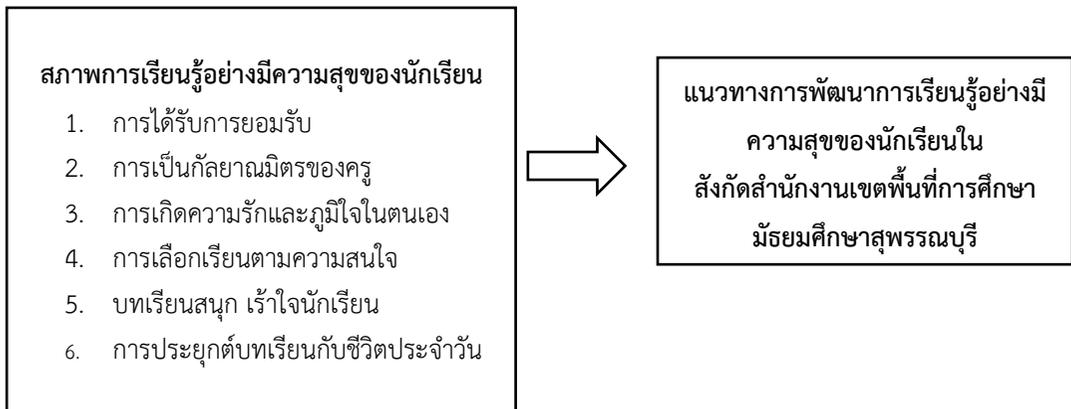
แต่สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ส่วนหนึ่งเกิดสังคมไร้พรมแดนทำให้เยาวชนเกิดค่านิยมใหม่ๆ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง หนีเรียน ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งไม่ดี เช่น การสูบบุหรี่ ชู้สาว ท้องก่อนวัย อันควร ออกกลางคืน การทะเลาะวิวาท การติดเกม ตลอดจนทั้งการมีปัญหากับเพื่อน และคนใน ครอบครัวหรือแม้กระทั่งปัญหาเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน บางครอบครัวมีปัญหาเรื่องการเงินเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ขาดทุนทรัพย์ในการสนับสนุนบุตรหลานใน การศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น (สพม.สุพรรณบุรี, 2567) ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า นักเรียนไม่มีความสุขในการเรียน ไม่เห็นคุณค่าในการเรียนและการสอนของครู ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เพื่อให้เกิดประโยชน์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพบรรลุเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศึกษาสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้จากการวิเคราะห์ตามแนวคิดของกิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2540), ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2563), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545), สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) , มารุต พัฒนาผล (2557), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540), มะลิ ทาธรรม (2559), ปทุมพร เปี้ยถนอม (2567), ตรีชญาญ์ บุตรศรี (2563) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน 6 ด้าน ได้แก่ 1.การได้รับการยอมรับ 2. การเป็นกัลยาณมิตรของครู 3.การเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง 4.การเลือกเรียนตามความสนใจ 5. บทเรียนสนุก เราใจผู้เรียน 6. การประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 2,587 คน
กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 335 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 40 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.976

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามกับนักเรียน ในเดือน มีนาคม พ.ศ.2568

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารการศึกษา 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ข้าราชการครูที่ทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2 คน ประธานนักเรียน 2 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีและสถานศึกษาเพื่อขอเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยประสานนัดหมายและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาในแต่ละหัวข้อของการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีรายด้านโดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	ระดับสภาพ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการได้รับการยอมรับ	4.12	.763	มาก
2. ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู	4.22	.718	มาก
3. ด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง	4.15	.771	มาก
4. ด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ	4.13	.769	มาก
5. ด้านบทเรียนสนุก เข้าใจนักเรียน	4.13	.741	มาก
6. ด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน	4.11	.778	มาก
รวม	4.14	.691	มาก

จากตาราง 1 พบว่าสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมา คือ ด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ด้านบทเรียนสนุก เข้าใจนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.13 ด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ 4.13 มีค่าเฉลี่ย ด้านการได้รับการยอมรับ และด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ย 4.11 ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ จำนวน 59 รายการ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการได้รับการยอมรับ ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 8 รายการ ดังนี้ 1) ครูเข้าใจความสามารถและสภาพแวดล้อมของนักเรียนเพื่อออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนา 2) สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งในและนอกหลักสูตร เช่น กีฬา ดนตรี หรือการแสดง เพื่อให้ให้นักเรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ 3) ครูสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนห้อง เพื่อเสริมความมุ่งมั่น 4) ครูคัดเลือกตัวแทนห้อง

อย่างเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมผ่านการแข่งขันหรือการเสนอชื่อ 5) ครูฝึกทักษะภาวะผู้นำ เช่น การฟังดี การคิดบวก และการสื่อสารชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 6) ครูใช้คำพูดเชิงบวกและให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแสดงความสามารถ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจ 7) ครูสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้นักเรียนรู้สึกสบายใจในการแสดงออกและพัฒนาความสามารถ 8) สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเคารพความแตกต่างของนักเรียนและให้โอกาสแสดงออกตามความถนัด

2. ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 18 รายการ ดังนี้ 1) สถานศึกษาใช้ระบบ DEMO หรือเครื่องมือประเมินพฤติกรรมเพื่อประเมินอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียนอย่างละเอียด 2) ครูเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของนักเรียนเพื่อการดูแลที่เหมาะสม 3) ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ 4) ครูส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และเคารพความคิดเห็นที่หลากหลาย 5) ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยไมตรีจิต เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี 6) ครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเป็นกันเอง 7) ผู้บริหารเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติต่อครูและนักเรียนด้วยความเสมอภาค 8) ครูมีจิตใจเมตตาและให้ความเชื่อมั่นและยอมรับความแตกต่างของนักเรียน เพื่อสร้างความไว้วางใจ 9) ครูเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นความลับ เพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะเข้ามาปรึกษา 10) ครูให้กำลังใจและชมเชยการแสดงออกของนักเรียนเพื่อเสริมความมั่นใจ 11) ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้เครื่องมือ 12) ครูเปิดกว้างและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนเพื่อให้เขากล้าพูดถึงปัญหาของตนเอง 13) ครูให้คำปรึกษาเบื้องต้นและแนะนำวิธีการแก้ปัญหา 14) ครูติดตามผลการช่วยเหลือและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ 15) ครูเข้าใจมุมมองและความรู้สึกของนักเรียน 16) ครูใช้คำพูดที่ให้กำลังใจ หลีกเลี่ยงการตำหนิ และให้คำแนะนำและช่วยนักเรียนคิดหาทางออก 17) ครูสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม 18) ครูชื่นชมความพยายามหรือพฤติกรรมที่ดีเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีขึ้น

3. ด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 5 รายการ ดังนี้ 1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่ให้โอกาสนักเรียนแสดงความสามารถ ทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง 2) ครูใช้การประเมินที่หลากหลาย 3) ครูให้คำชมที่จริงใจและเฉพาะเจาะจงเมื่อนักเรียนทำสิ่งที่ดี พร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อยอด 4) ครูสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและสนับสนุนให้นักเรียน

กล้าแสดงออกและทดลองสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่กลัวความผิดพลาด 5) ครูใช้วิธีการสอนที่เน้นพัฒนาจุดแข็งของนักเรียน

4. ด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 8 รายการ ดังนี้ 1) ครูใช้กิจกรรมที่เชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง 2) สถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี 3) ครูสร้างบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขและเข้าใจเนื้อหาที่เรียน โดยไม่กดดันนักเรียนเกินไป 4) นักเรียนพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนและครูจะช่วยเหลือส่งเสริมความสุขในการเรียนและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ 5) นักเรียนได้รับโอกาสในการออกแบบและทำโครงการ โดยให้นักเรียนเล่าและทดลองใช้ผลิตภัณฑ์จริง พร้อมเก็บหลักฐานการใช้งานเพื่อแสดงประโยชน์จริง 6) สถานศึกษาสร้างชมรมจิตอาสาโดยการส่งเสริมการเป็นผู้นำในกิจกรรมจิตอาสาให้กับนักเรียน เช่น การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่เพื่อนและผู้ปกครอง 7) ครูไม่ควรจำกัดการเรียนรู้แค่ในห้องเรียน แต่ต้องสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง 8) ครูส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความรู้ช่วยสอนเพื่อน ๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 9) ครูจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อประโยชน์ในชีวิตจริงและชุมชน 10) ครูส่งเสริมการใช้ความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมให้กับนักเรียน

5. ด้านบทเรียนสนุก เร้าใจนักเรียน ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 10 รายการ ดังนี้ 1) ครูนำเกมและกิจกรรมกลุ่มมาใช้ช่วยกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียน 2) ครูอบรมเพิ่มเติมเพื่อนำวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการกระตุ้นความสนใจ 3) ครูสอนโดยใช้เกมและการเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง ทำให้นักเรียนสนุกและกระตือรือร้นในการเรียน 4) ครูใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการสอน 5) สถานศึกษาสนับสนุนการใช้สื่อที่หลากหลาย 6) ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน 7) สถานศึกษาจัดกิจกรรมทัศนศึกษาและการเรียนรู้นอกสถานที่ 8) ครูสามารถใช้พื้นที่ในโรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติจริง 9) ครูนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนรู้ขยายออกไปจากห้องเรียนและช่วยพัฒนาทักษะใหม่ ๆ 10) ครูส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนเพราะช่วยเสริมทักษะชีวิต

6. ด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 10 รายการ ดังนี้ 1) ครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามปลายเปิดและสมมติฐานเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และการ 2) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทำโครงการหรือการทดลองจะช่วยให้นักเรียนได้พิสูจน์คำตอบด้วยตัวเอง 3) ครูฝึกให้นักเรียนบันทึกผลลัพธ์จากการทดลองจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายเพื่อเสริมการคิดวิเคราะห์และเข้าใจลึกซึ้ง 5) ครูนำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาบูรณาการในการสอนเพื่อให้

นักเรียนวิเคราะห์ผลดีและผลเสียของเหตุการณ์ 6) ครูส่งเสริมให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ในการรับข่าวสารและวิเคราะห์ข้อมูลในปัจจุบัน 7) ครูใช้วิธีการเรียนรู้ (Active Learning) ให้นักเรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์เหตุการณ์ในสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและ คาดการณ์อนาคต 8) ครูนำบทเรียนไปเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในปัจจุบันจะทำให้ความรู้มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่สำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยนี้พบว่าสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับ โดยได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขเกี่ยวกับการเป็นกัลยาณมิตรของครูอันดับสูงสุดนั้นเนื่องจาก ครูมีความใกล้ชิด สนับสนุนกับนักเรียน และมีความเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียน มีอารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส ดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม มีเมตตาและใส่ใจต่อเด็กนักเรียนทุกคน ตลอดจนมีความสุภาพอ่อนหวาน วางตัวเป็นกลาง พุ่มพวงกายแรงใจในการสอน อีกทั้งยังเป็นต้นแบบที่ดีและส่งเสริมให้นักเรียนทำแต่สิ่งดี คอยส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนและกล่าวคำชมเชยนักเรียนทำให้นักเรียนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และครูยังสามารถยอมรับนักเรียนทั้งในด้าน อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ กล้าที่จะเข้าไปถามครู เมื่อนักเรียนมีปัญหา

ระดับสภาพการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็นรายด้าน สามารถนำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการได้รับการยอมรับ จากผลการวิจัยที่พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนักเรียนรู้สึกดีที่เพื่อนในห้องชอบเข้ามาคุยกับนักเรียนเวลาที่เพื่อนรู้สึกทั้งสบายใจและไม่สบายใจ โดยอยู่ในระดับมากนั้น เนื่องจากเพื่อนในห้องนั้นมีความสำคัญต่อการสนับสนุนทางอารมณ์ของกันและกันได้เป็นอย่างดี การที่เพื่อนรู้สึกทั้งสบายใจและไม่สบายใจและกล้าที่จะเข้ามาพูดคุยนั้น สะท้อนถึงความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้การได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากเพื่อนก็เป็นอีกปัจจัยที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ การได้รับบทบาทและความรับผิดชอบยังช่วยพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นพลโลกที่มีคุณธรรมและสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของอโณทัย ธีระทีป (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

พบว่า นิสิตสามารถ ทำให้เพื่อน ๆ ยอมรับได้โดยการช่วยเหลือเพื่อน อีกทั้งยังเป็นທີ່ปรึกษาให้เพื่อน เมื่อมีปัญหาทำให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับและสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มกันได้

1.2 ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู จากผลการวิจัยที่พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนรู้สึกดีที่ครูมีอารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส โดยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีอารมณ์มั่นคง สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกบวก ช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวลของนักเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความสุขและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2540) ได้กล่าวว่า ครูควรให้ความเอาใจใส่ต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติมีความยุติธรรมสม่ำเสมอ วางตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี อารมณ์มั่นคง สดชื่น แจ่มใส มีสำนึกการเป็นผู้ให้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าครูผู้ที่รำเรียนมาเพื่อจะให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วยวิธีการอันชาญฉลาด นำเรียนรู้และดึงดูด ความน่าสนใจโดยให้ความเป็นกัลยาณมิตร ให้หลักในการดูแลตัวเอง ผู้เรียนจะรู้สึกว่าคุณเองมีความสุขเมื่อได้เรียนกับครูที่เข้าใจและร่วมคิดไปด้วย

1.3 ด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง จากผลการวิจัยที่พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนเปิดใจยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง และพร้อมที่จะพัฒนา โดยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการที่นักเรียนเปิดใจยอมรับข้อบกพร่องของตนเองและพร้อมที่จะพัฒนา สามารถมองเห็นและยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Carol Dweck ผู้พัฒนาแนวคิด "Growth Mindset" ซึ่งเน้นการมองว่าความสามารถสามารถพัฒนาได้ผ่านความพยายามและการเรียนรู้จากความผิดพลาด

1.4 ด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ จากผลการวิจัยที่พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนรู้สึกพอใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของนักเรียนเองและของเพื่อน ๆ โดยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนพึงพอใจในการเรียน มีความสุขในการเรียนแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม และยอมรับความคิดเห็นของกันและกันระหว่างนักเรียนและเพื่อน การที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้ได้การเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้นจากประสบการณ์ของเพื่อน ๆ และตัวนักเรียนเอง นอกจากนี้การยอมรับความคิดเห็นและความสามารถยังเป็นพื้นฐานของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในห้องเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ, (2540) กล่าวเกี่ยวกับ ทฤษฎีที่ 5 ดำรงรักษามิตรจิต (Friendship) ว่าสถาบันการศึกษาจะเป็นแหล่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น โดยผู้สอนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับเพื่อน ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานโดยการเรียนรู้ที่ดีต่อผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นเข้าใจและเห็นใจผู้อื่นอ่อนโยนและผ่อนปรนรู้จักประมาณตน ไม่

มุ่งมั่นเอาชนะ การทำงานร่วมกันโดยไม่มีอคติมองผู้อื่นในแง่ดีอดทนและอดกลั้นให้อภัยและให้โอกาส ยอมรับเหตุผลและความเปลี่ยนแปลงสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อการสื่อสารความคิดและความรู้สึกสุขภาพอ่อนโยน ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์จริงใจ และให้เกียรติให้กำลังใจแก่กันและกัน สามัคคีปรองดองกัน ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้ คนเราแม้จะคิดต่างกันแต่ถ้ามีจุดหมายปลายทางอันเดียวกัน ยอมรับฟังกันและกันช่วยกันคิดช่วยกันทำให้เห็นความสำคัญของคนและกัน ความสำเร็จย่อมจะอยู่ไม่ไกล

1.5 ด้านบทเรียนสนุก เราใจนักเรียน จากผลการวิจัยที่พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนรู้สึกพอใจในบทเรียนที่มีเนื้อหาสนุก น่าตื่นเต้น และน่าสนใจ โดยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการออกแบบบทเรียนที่มีเนื้อหาน่าตื่นเต้น สนุกและน่าสนใจ สามารถกระตุ้นความสนใจและความมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ และการเรียนรู้ที่สนุกและมีความสุขไม่เพียงแต่ส่งเสริมความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา บุญมาวงษา, (2561: 18) พบว่า การเรียนการสอนที่มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไม่เครียด ไม่น่าเบื่อหน่าย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก และมีกำลังใจในการแสวงหาความรู้ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งวิชาเรียน ความรู้สึกที่ดีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลแวดล้อม เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

1.6 ด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน จากผลการวิจัยที่พบว่ารายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนรู้สึกพอใจในสิ่งที่เรียนเพราะทำให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนชื่นชอบในการเรียนที่สามารถเรียนแล้วนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง การออกแบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงเนื้อหาชีวิตประจำวันของนักเรียนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียนของนักเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และตอบสนองความสนใจและความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาส ตันตะตะนัย, (2560) พบว่า กระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติและนำเสนอผลการเรียนรู้ สามารถทำงานสำเร็จ และนำทักษะความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลเป็นรายด้านดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านการได้รับการยอมรับ ประกอบด้วยแนวทาง 8 รายการ จะเห็นได้ว่าครูและสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุก มีความสุข เปิดกว้างและเคารพความแตกต่างของนักเรียนและจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กีฬา ดนตรี หรือการแสดง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถของตนเอง เกิดความมั่นใจในตนเอง และได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติยวดี บุญซื่อ และคณะ, (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้อิงด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีที่ 1 สร้างความรักและศรัทธา (Love and respect) การจัดบรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลายแทรกอารมณ์ขัน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกสนับสนุนให้เด็กได้แลกเปลี่ยนข้อคิดริเริ่ม และส่งเสริมการคิดจัดเวลาให้เด็กได้ค้นคว้าคำตอบด้วยตนเอง

2.2 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู ประกอบด้วยแนวทาง 18 รายการ จะเห็นได้ว่าครูและสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนพร้อมทั้งให้ความสำคัญกับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน สร้างความสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเอง ใช้คำพูดที่ให้กำลังใจ คำพูดเชิงบวก ให้อภัย ให้กำลังใจ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีมารยาทที่ดีต่อนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนกล้าที่จะเข้ามาปรึกษา พูดถึงปัญหาของตนเอง และรู้สึกสบายใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ มารุต พัฒนา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ กล่าวว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน รวมทั้งผู้สอนต้องสร้างเจตคติที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อผู้สอน โดยทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเลื่อมใสศรัทธา ต่อผู้สอน ให้ความรักและเคารพผู้สอน โดยผู้สอนมอบความรักความเมตตาให้กับผู้เรียน มุ่งประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ตลอดจนการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะที่ดีต่อผู้เรียน ประกอบด้วย การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความยุติธรรม ใช้คำพูดที่ดี มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ให้อภัย ให้กำลังใจ และมีมารยาทที่ดีต่อผู้เรียน

2.3 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วยแนวทาง 5 รายการ จะเห็นได้ว่าครูและสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนใช้วิธีการสอนและประเมินหลากหลายเน้นพัฒนาจุดแข็งของนักเรียน นอกจากนี้ ครูควรให้คำชมที่จริงใจและเฉพาะเจาะจงเมื่อนักเรียนทำสิ่งที่ดี พร้อมกับข้อเสนอแนะ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และรู้สึกภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ มารุต พัฒนา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้ กล่าวว่า การทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ จึงต้องสร้างความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียน คือ การรับรู้คุณค่าที่มีในตนเอง มีความเชื่อมั่น

ในคุณค่าของตนเอง นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน โดยการคิดแก้ปัญหาอย่างรอบคอบและสร้างสรรค์ ใช้เหตุผล ตลอดจนการกล้าเผชิญกับปัญหา

2.4 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ ประกอบด้วยแนวทาง 10 รายการ จะเห็นได้ว่าครูและสถานศึกษาควรสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และการสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน นอกจากนี้ต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขและเข้าใจเนื้อหาที่เรียน และจัดกิจกรรมทัศนศึกษาและการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อส่งเสริมความสุขในการเรียนและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตยวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุขต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ พบว่า ทฤษฎีที่ 1 สร้างความรักและศรัทธา การสนใจใฝ่รู้ในการเรียนซึ่งผู้สอนสามารถกระทำได้โดยมีการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ที่ชัดเจน ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก วางโครงการสอนที่กระชับและรัดกุมทำแผนการสอนกำหนดแผนระยะยาวให้ครอบคลุม การเลือกสื่อประกอบการเรียนควรจัดหาซื้อที่เหมาะสมกับบทเรียน จัดสัดส่วนของสื่อและบทเรียนอาจเป็นสื่อที่ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างก็ได้ การประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพิจารณาผลงานการทดสอบที่ไม่เครียด ให้เด็กประเมินตนเอง

2.5 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านบทเรียนสนุก เราใจนักเรียน ประกอบด้วยแนวทาง 10 รายการ จะเห็นได้ว่าครูและสถานศึกษาควรสร้างบทเรียน โดยใช้เกมและกิจกรรมกลุ่มเพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียน การใช้การสอนแบบ Active Learning ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบัน และนอกจากนี้สถานศึกษาควรสนับสนุนการใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการสอนของครู และเร้าความสนใจของนักเรียนให้นักเรียนรู้สึกสนุกและกระตือรือร้นในการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา บุญมาวาษา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชาจังหวัดชลบุรี พบว่าความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรีโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนชี้แนวทางและกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนุกเหมาะสมและหลากหลายกับนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อน มีส่วนร่วม กล้าคิด

แสดงความคิดเห็นของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.6 แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยแนวทาง 8 รายการ จะเห็นได้ว่า ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามปลายเปิดและสมมติฐาน เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ การทดลอง การทำโครงการจะช่วยให้ นักเรียนได้พิสูจน์คำตอบด้วยตัวเอง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายเพื่อเสริมการคิดวิเคราะห์และเข้าใจลึกซึ้ง นำเหตุการณ์ในปัจจุบันมาบูรณาการในการสอน และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษาหรือศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาส ตันพะตะนัย (2560) ได้ทำศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนเตรียมทหารสถาบันวิชาป้องกันประเทศ พบว่า กระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติและนำเสนอผลการเรียนรู้ สามารถทำงานสำเร็จ และนำทักษะความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และสรุป/ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถานศึกษาและครูควรนำแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ทั้ง 6 ด้านไปปรับใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน ดังนี้

1.1 ด้านการได้รับการยอมรับ สถานศึกษาและครูควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุก มีความสุข เปิดกว้างและเคารพความแตกต่างของนักเรียนและจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถของตนเอง เกิดความมั่นใจในตนเอง และได้รับการยอมรับ

1.2 ด้านการเป็นกัลยาณมิตรของครู สถานศึกษาและครูควรสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเอง ใช้คำพูดที่ให้กำลังใจ คำพูดเชิงบวก ให้อภัย ให้กำลังใจ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีมารยาทที่ดีต่อนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนกล้าที่จะเข้ามาปรึกษาพูดถึงปัญหาของตนเอง และรู้สึกสบายใจ

1.3 ด้านการเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง สถานศึกษาและครูควรจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนใช้วิธีการสอนและประเมินหลากหลายเน้นพัฒนาจุดแข็งของนักเรียน พร้อมกับข้อเสนอแนะ เพื่อ

เสริมสร้างความมั่นใจและกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และรู้สึกภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง

1.4 ด้านการเลือกเรียนตามความสนใจ สถานศึกษาและครูควรสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และการสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน

1.5 ด้านบทเรียนสนุก เราใจผู้เรียน ครูควรสร้างบทเรียนโดยใช้เกมและกิจกรรมกลุ่มเพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียน และนอกจากนี้สถานศึกษาควรสนับสนุนการใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการสอนของครู และเร้าความสนใจของนักเรียนให้นักเรียนรู้สึกสนุกและกระตือรือร้นในการเรียน

1.6 ด้านการประยุกต์บทเรียนกับชีวิตประจำวัน ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามปลายเปิดและสมมติฐาน เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ การทดลอง การทำโครงการจะช่วยให้นักเรียนได้พิสูจน์คำตอบด้วยตัวเอง และสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษาหรือศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย. (2564). สุขภาพดี มีชัยไปกว่าครึ่ง .นนทบุรี: ศูนย์สื่อสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กิตติวดี บุญซื่อ และคณะ. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา.
- ชนิษฐา บุญมาวาษา. (2561). ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชาจังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ตรีชฎายุ บุตรศรี. (2563). การพัฒนาด้วยบ่งชี้ความสุขในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยะมาส ตันตะตะนัย. (2560). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนเตรียมทหารสถาบันวิชาป้องกันประเทศ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานัน. (2563). การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: มินิ เซอร์วิส ซัพพลาย.

- ปทุมพร เปี้ยถนอม.(2567). การพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระธรรมปิฎก. ป.อ. ปยุตโต. (2541). แง่คิดข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- มะลิ หารธรรม. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้ที่มีความสุขเรื่องหลักการใช้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มารุต พัฒนผล. (2557). การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและมีความสุขในการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร:จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี.(2567). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566-2570) ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2567 - 2570). เรียกใช้เมื่อ 1 ตุลาคม 2567 จาก <https://mathayomspb.go.th/ebook/detail/33>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญสุด. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2540). คู่มืออบรมครูแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2540). โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน: ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไเอเดียร์สแควร์.
- อโณทัย ธีประทีป. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The New Psychology of Success*. Random House.